

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

ПОШИРЕННЯ ДЕНДРОСОЗОФІТІВ ТЕРИТОРІЯМИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ КИЇВСЬКОГО ПОЛІССЯ

А.М. Чурілов, кандидат біологічних наук (churilovam@nubip.edu.ua)
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Системне та всебічне вивчення раритетних видів рослин має безперечно актуальний характер, оскільки саме раритетна компонента фіторізноманіття є надчутливим індикатором антропоїчної трансформації екосистем.

Під час польових досліджень 2013 – 2018 років лісами та на територіях природнозаповідного фонду південної частини Київського Полісся, проведено моніторинг існуючих та встановлено нові місцезростання раритетних видів флори регіону, зокрема й низки дендросозофітів, що охороняються на території Київської області [1]. Поширення дендросозофітів територіями природно-заповідного фонду вказано за результатами власних спостережень та даними наведеними у літературі [2].

Яловець звичайний – *Juniperus communis* L. (*Cupressaceae* Bartlett) на території південної частини Київського Полісся трапляється у підліску та нижніх ярусах деревостану соснових лісів. У межах регіону охороняється у заказниках: «Бурковиця» та «Яхнівський». За нашими даними вид трапляється в угрупованнях *Pinetum (sylvestris) callunoso (vulgaris)-hylocomiosum* та *Querceto (roboris) - Pinetum (sylvestris) pteridioso (aquillini)-hylocomiosum* у складі підліску, загальною зімкнутістю до 0,1, за характер розміщення куртинами, рідше поодинокі.

Вишня степова – *Cerasus fruticosa* Pall. (*Rosaceae* Juss.). На території півдня Київського Полісся вид трапляється узліссями, лісовими галявинами та ділянками стиглих дубово-соснових лісів з повнотою насадження $\leq 0,5$. У регіоні охороняється в заказниках: «Дзвінківський» (на узліссі дубово-соснового лісу (*Querceto (roboris)-Pinetum (sylvestris) convallarioso (majalis)-stellariosum (holosteae)*) та на прилеглий ділянці у підліску похідного угруповання); «Жуків Хутір» (лісова галявина в угрупованні *Querceto (roboris)-Pinetum (sylvestris) coryloso (avellanae)-convallariosum (majalis)*), з ознаками

антропогенного порушення), «Ворзельський» (на узліссі мішаного лісу в угрупованні субформації *Querceto (roboris)-Pineta (sylvestris)*).

Зимолюбка зонтична – *Chimaphila umbellata* (L.) W.P.C. Barton (*Ericaceae* Juss.). У південній частині Київського Полісся місцезростання виду приурочено до соснових та дубово-соснових лісів (*Pineta sylvestris*, *Querceto (roboris)-Pineta (sylvestris)*), характер просторового розміщення – групами, рідше поодинокі. На території півдня Київського Полісся охороняється у заказниках: «Дзвінківський» (дубово-сосновий ліс ліщиновий злаково-різнотравний, поодинокими групами, проективне покриття $\leq 1\%$, виявлено 07.07.2013).

Мучниця звичайна – *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. (*Ericaceae*). У межах південної частини Київського Полісся росте на піщаних пагорбах у сухих соснових лісах в угрупованнях (*Pineta (sylvestris) cladiosa*, *Pineta (sylvestris) hylocomiosa*) в умовах сухих борів та суборів (АВ₁). На території півдня Київського Полісся охороняється у заказниках: «Урочище Бабка» трапляється куртиною, на підвищеному місці у складі угруповання асоціації *Pinetum (sylvestris) hylocomiosum*.

Дрік германський – *Genista germanica* L. (*Fabaceae* Lindl.). У межах південної частини Київського Полісся росте на піщаних пагорбах у сухих соснових лісах в угрупованнях віднесених до групи асоціацій *Querceto (roboris)-Pineta (sylvestris) corylloso (avellanaea)-convallariosa (majalis)*, в умовах сухих суборів, складних суборів та судібров (ВС₁). На території півдня Київського Полісся охороняється у заказниках: «Жуків Хутір» спостерігали поодинокі в угрупованнях асоціації *Querceto (roboris)-Pinetum (sylvestris) corylloso (avellanaea)-stellariosum (holostea)*.

Таким чином, у межах природно-заповідного фонду півдня Київського Полісся виявлено п'ять видів дендрозофітів регіонального рівня охорони. Важливо проводити моніторингові дослідження відомих і виявляти нові місцезростання раритетних видів для забезпечення належних умов охорони і відтворення популяцій дендрозофітів дослідженого регіону.

Список джерел літератури

1. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / Т.Л. Андрієнко, М.М. Перегрим. Київ : Альтерпрес, 2012. 148 с.
2. Природно-заповідний фонд Київської області / О. Василюк, В. Костюшин, К. Норенко та ін. Київ : НЕЦУ, 2012. 338 с.